

Asia: VN/34927/2022

**Lausuntopyyntö VNa maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista
kausiluonteista toimintaa sisältävistä toimialoista annetun VNan
muuttamisesta**

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto, Lapin liitto, 2.2.2023

Viite: VN/34927/2022

Asia: Lausuntopyyntö VNa maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista kausiluonteista toimintaa sisältävistä toimialoista annetun VNan muuttamisesta

Lausuntopyynnön taustatiedot

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu muutos kausityöasetuksen 1 §:n 1 momentin 3 kohtaan (Valtioneuvoston asetus maatalouden ja matkailun alaan kuuluvista kausiluonteista toimintaa sisältävistä toimialoista (966/2017). Luonnontuotteiden keruu kuuluisi jatkossa kausityölain soveltamisalaan. Muutos tehtäisiin lisäämällä luetteloon toimialaluokitus, johon kuuluu metsässä kasvavien luonnontuotteiden, muun muassa metsämarjojen keruu.

Ehdotetun muutoksen syynä on, että luonnonmarjojen kerääjien maahantuloon liittyvät järjestelyt eivät kaikilta osin ole laissa yksityiskohtaisesti säänneltyjä. Lisäksi hyväksikäyttöepäilyjen vuoksi ei nykyisenkaltaista järjestelyä ole perusteltua ylläpitää. Thaimaan viranomaiset ovat jo usean

satokauden aikana vaatineet, että keräämisen tulisi tapahtua työsuhteessa ja vastaava muutos oli valmisteilla jo keväällä 2022, mutta asetusmuutosta ei lopulta viime satokaudeksi tehty, kun aikaa satokauden alkuun oli enää hyvin vähän.

Muutoksen tavoite

Kun luonnonmarjojen kerääjät saatetaan kausityölain piiriin, järjestely on tarkemmin laissa säännelty ja kerääjien oikeusasema selkiytyy entisestään. viranomaisten mahdollisuus valvoa toimintaa paranee ja kerääjien oikeusasema selkiytyy.

Lapin liitto toteaa kantanaan seuraavaa:

Lapin liitto yhtyy valmistelussa tunnistettuun toteamukseen, että mm. hyväksikäyttöepäilyjen vuoksi nykyisenkaltaista järjestelyä ei ole perusteltua ylläpitää. Lapin liitto tunnistaa, että nykytilassa luonnontuotteita keräävien kolmansien maiden kansalaisten oikeudellinen asema on epäselvä ja altistaa monenlaisille tahallisille ja tahattomille väärinkäytöksille. Säätelyn muutostarvetta on. Lapin liitto kuitenkin korostaa, että nyt esitetty malli vaarantaa yritysten toimintaedellytyksiä ja tästä syystä esitämme, että lain valmistelua jatketaan ja sen tueksi laaditaan erillinen selvitys, joka arvioi muutoksen vaikutuksia ja tuottaa ratkaisuehdotuksia.

Luonnontuoteala on Lapissa tasaisesti kehittyvä elinkeino. Ala voi tarjota maakuntaamme kasvavasti elinvoimaa ja työpaikkoja, kun sitä tuetaan oikeilla, harkituilla toimilla. Hätiköidyt muutokset sen sijaan voivat tuhota koko alan. Useat luonnontuotealan yritykset ovat mikro- tai pk -yrityksiä, joissa voidaan kokea työsuhteeseen perustuva rekrytointi ja sen hallinnointi kohtuuttoman raskaaksi toimintamalliksi ja johtavan yritysten heikkeneviin toimintaedellytyksiin. Ennen lakimuutoksia onkin perusteltua arvioida huolellisesti niiden vaikutuksia alan kustannuksiin ja yritystoimintaan.

Lapin liitto esittää, että lakia ei esitetyssä muodossa säädetä. Lapin liitto esittää, että lain valmistelua kuitenkin jatketaan ja valmistelun tueksi laaditaan selvitys ratkaisuvaihtoehtoista ja niiden vaikutuksista.

Riipi Mika
Lapin liitto

Lilja Virpi
Lapin liitto